

Cluj-Napoca 2021 Capitală Culturală Europeană

Structura Programului

Concept: East of West

Slogan: Servus

Linii de program: W.E.A.S.T. - Wonder, Explore, Activate, Share, Trust

Platformă de sprijin: The Open Academy of Change/Academia Deschisă a Schimbării

A. Concept și abordare

Pentru a fi desemnat Capitală Culturală Europeană un oraș are nevoie nu numai de premise culturale, sociale și de infrastructură favorabile, ci, mai ales, de identificarea acelei motivații care să poată mobiliza întreaga comunitate în direcția unei transformări pozitive, semnificative.

Un studiu al Uniunii Europene derulat în 2014 a pus Cluj-Napoca pe locul întâi în topul celor mai tolerante orașe europene, confirmând ceea ce percepția publică românească a stabilit deja de multă vreme despre Cluj: că este un spațiu al bunei conviețuirii între micro-comunități aparent diferite după etnie, religie, vârstă, educație etc.

De la acest stadiu al toleranței și al bunei-conviețuirii vrem să înaintăm spre o nouă etapă, cea a colaborării active între micro-comunitățile Clujului. Ne dorim un Cluj capabil de a produce noi modele culturale și sociale, care să ne mențină într-un continuu proces de reinventare.

Transformarea pe care programul Cluj-Napoca 2021 Capitală Culturală Europeană o catalizează are impact atât asupra actorilor cheie ai poveștii noastre – cetățenii, orașul, Europa – cât și asupra relațiilor dintre ei. În toate componentele sale, **programul adresează relațiile dintre (1) cetățeni și oraș, (2) oraș și Europa și (3) cetățeni și Europa.**

Principiul care stă la baza abordării noastre este acela de a folosi **mijloacele specifice culturii pentru a mobiliza un proces semnificativ de transformare a comunității și de regenerare urbană.** Altfel spus, ne propunem să susținem un proces de activare și emancipare socială, economică și civică, prin cultură.

Pentru ca această transformare să fie posibilă, **schimbarea este necesară.** Trebuie să ajungem să ne cunoaștem mai bine unii pe alții; să ne înțelegem și asumăm istoria; să ne armonizăm aspirațiile și motivațiile, trebuie să devenim conștienți de calitățile și lipsurile pe care le avem, trebuie să ne regândim valorile și să ne redefinim identitatea, în strânsă relație cu cei de lângă noi. Trebuie să ne îngăduim să explorăm, cu atitudinea destinsă și curioasă a unui copil, aceste zone fragile de intersecție și să permitem ca întâlnirile astfel facilitate să ne alimenteze imaginația și forța creativă. Ne propunem să explorăm, să testăm și să experimentăm, într-un cadru de laborator în care a încerca, a greși și a învăța din greșeli este îngăduit, așa încât producerea unor noi forme de cunoaștere să fie posibilă. Această cunoaștere înseamnă a genera noi modele de a conviețui, de a produce și de a fi.

Pornind de la analiza mai multor **teorii ale schimbării** afirmate în științele sociale în ultimii 50 de ani, am creat un model propriu de teorie a schimbării, numit **W.E.A.S.T.** Acronimul W.E.A.S.T. definește cele 5 etape ale procesului de schimbare pe care dorim să-l o generăm și este reprezentativ pentru conceptul

East of West, fiind o combinație sugestivă a energiilor estului și vestului. Folosim această teorie a schimbării (W.E.A.S.T.) pentru a structura programul cultural în 5 categorii/linii de proiecte.

B. Liniile de program

Proiectele incluse în programul Cluj-Napoca 2021 – Capitală Culturală Europeană sunt grupate în 5 categorii numite linii de program: **W.E.A.S.T.** Aceste linii de program sunt astfel concepute încât să delimiteze **cele cinci etape complementare ale procesului de transformare** comunitară pe care proiectul Cluj-Napoca 2021 - Capitală Culturală Europeană îl generează și la care diferiți actori – artiști și producători culturali, cercetători, antreprenori, guvernanți și cetățeni – contribuie prin proiecte și metode specifice.

- 1. W de la Wonder/Bucuria cunoașterii** – descrie prima etapă, a "ceea ce este" – caracterizată prin curiozitate, cunoaștere, descriere, cartografiere, introspecție și reflecție; este descrierea situației de la care pornim.
- 2. E de la Explore/A explora** – descrie a doua etapă, aceea a căutării de noi posibilități, de noi perspective – implică cercetare, imaginare, căutare, schițarea unor noi modele; este faza imaginării posibilităților de schimbare.
- 3. A de la Activate/A activa** – descrie a treia etapă, aceea a construirii primelor prototipuri funcționale – implică o atenție specială acordată funcționalității, dezvoltării, bunelor practici; este faza testării și experimentării schimbării la scară redusă.
- 4. S de la Share/A transmite** – descrie cea de-a patra etapă, a diseminării, distribuției, împărtășirii cu ceilalți, a educației, a punerii în circulație a noilor forme de cunoaștere astfel încât ele să devină un bun comun. Este faza lansării publice a noilor modele.
- 5. T de la Trust/A genera încredere** – descrie etapa a cincea, a punerii în practică pe scară largă a noilor modele. Este etapa producției, a integrării noilor modele în patrimoniul comunității, a generării încrederii în noile relații dezvoltate; este faza producerii la scară largă a noilor modele.

C. Academia Deschisă a Schimbării

Dat fiind faptul că schimbarea depinde în egală măsură de o serie de **acțiuni**, dar și de existența unor **actori** capabili să gestioneze și să realizeze aceste activități, am considerat necesar să completăm structura definită de liniile de program cu un nou mecanism/platformă adresat actorilor, pe care l-am numit **Academia Deschisă a Schimbării**.

Academia este o platformă care **facilitează conectarea, învățarea, împărtășirea de resurse și cunoaștere, precum și activarea actorilor schimbării**. Actorii schimbării sunt **indivizi și instituții** – activi la nivel local și/sau european – care își asumă unul dintre **rolurile** necesare în procesul de transformare pe care îl propunem prin programul Cluj-Napoca 2021 CCE: de a produce și recontextualiza cunoaștere, de a explora și experimenta, de a împărtăși și promova noi modele funcționale și de a asigura accesul și participarea largă la această nouă viață a comunității.

Academia Deschisă a Schimbării este locul în care actorii deja activi își pot dezvolta capacitatea de a îndeplini unul sau mai multe dintre aceste roluri și în care aceștia pot crea alianțe care transcend limitele

unei singure discipline sau ale unui unic rol, deschizându-și astfel activitatea către noi categorii de public. De asemenea, în cadrul Academiei sunt create condițiile pentru ca aceia care până acum nu și-au asumat un rol activ în cadrul comunității, dar doresc să o facă, să poată avea acces la formare, resurse și parteneri, astfel încât să devină actori ai schimbării.

Academia Deschisă a Schimbării este o **structură informală**, care **funcționează ca o rețea**, în cadrul căreia toate nodurile sunt deschise atât pentru a oferi, cât și pentru a absorbi cunoaștere. Oricine – de la organizații și instituții culturale, universități, companii, grădinițe până la indivizi - poate fi membru al Academiei sau poate participa la activitățile ei.

Academia este atât o metaforă, cât și platforma propriu-zisă pentru a aduce la realitate viziunea proiectului Cluj-Napoca 2021 CCE, aceea de a ne conecta unii cu alții pentru a deveni o comunitate și de a funcționa ca un laborator pentru noi modele de producție culturală, socială și economică, adecvate realităților complexe cu care România și Europa se confruntă în prezent. Iar **W.E.A.S.T.**, cele cinci linii de program, **constituie însăși curricula Academiei Deschise a Schimbării**.

W.E.A.S.T. și Academia Deschisă a Schimbării formează tandemul care **garantează generarea unei schimbări semnificative** a relațiilor complexe și interconectate dintre **cetățean, oraș și Europa**.

D. Dezvoltarea programului

În perioada următoare, programul de candidatură va fi dezvoltat astfel:

- Pentru fiecare linie de program vor fi identificate **3-4 proiecte emblematice**, de anvergură, în cadrul unor ateliere de lucru cu operatori culturali
- Fiecare linie de program va avea un **portofoliu de proiecte** care va include propunerile de proiecte și activități venite din partea instituțiilor, organizațiilor și grupurilor de inițiativă
- Proiectele propuse vor putea integra una sau mai multe etape ale schimbării, fiind înglobate în linia de program a cărei componentă este predominantă în proiect
- Va fi inițiată Academia Deschisă a Schimbării printr-o **serie de întâlniri** între diferiții actori cheie din Cluj-Napoca